

SLOVENEČ.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno vrsto se plačuje: 5 kr., ktera se enkrat, 8 kr., ktera se dvakrat, 10 kr., ktera se trikrat natiskuje; veče pis-menke plačujejo poprostoru. Za vsak list mora biti kolek (štampelj) za 30 kr.

Rokopis sene vračajo.

V torek,
četrtrek in saboto

izhaja in velja:

Za celo leto . . 7 for. 50 kr.
„ pol leta . . 3 „ 70 „
„ četrt leta . . 2 „ — „
„ mesec . . — „ 70 „

Po pošti:

Za celo leto . . 9 for. 50 kr.
„ pol leta . . 4 „ 80 „
„ četrt leta . . 2 „ — „
„ mesec . . — „ 90 „

Št. 35.

V Celovcu v saboto 23. marca 1867.

Tečaj III.

Rojaki zdaj velja!

Beseda dana vez velja!

S. Jenko.

Važna doba, predragi rojaki slovenski na Kranjskem, je nastopila za nas! Še enkrat obrača se presvitli cesar do naroda slovenskega, še enkrat bomo morali voliti možé, ki imajo zastopati našo deželo, naše pravice. Ktere može bomo volili? Ktere druge kakor poprejšne vrle zastopnike bomo volili, saj vemo da zaupanja našega, ki smo jim ga tako sijajno skazali pri prvi volitvi, niso zgubili, da oni so možaki, ki bodo neprestrašeno branili naše pravice. Saj vemo in znamo vsi, da njihovo geslo je in bode: Vse za vero, cesarja in za domovino! Dragi rojaki, zdaj velja, da se pokažemo stanovitne, da se pokažemo možake, kateri stavijo v svoje poslance isto zaupanje, kakor so ga stavili pred dvema mesecema! Zdaj nam gre še za več, ko je šlo pri prvi volitvi, — čast naša zahteva, da se skazemo stanovitne. Presvitli cesar Vas kliče, dragi rojaki; odgovorite zaupno temu klicu brez strahu, kakor odgovarjajo možaki, ki držé na dano besedo. Nikjer in nikoli ni bilo rečeno, da morate druge poslance voliti. Kdor Vam kaj tacega pripoveduje, ali celo oskránja stare Vaše poslance in jim podtika slabe namene, ta je nesramen lažnik, kteremu resnica ni sveta. Presvitli cesar se obrača še enkrat do Vas, da zve, so li prav govorili Vaši stari poslanci, ali ne. Zdaj voliti druge poslance, stare tako sijajno izvoljene pred komaj dvema mesecema pa pustiti, to bi bilo toliko, kakor da bi rekli: Ti može bi delali dobro za nas in naše pravice, mi nismo zadovoljni z njimi! To bi pa bila ne-hvaležnost tako grda, da bi se svet temu čutil. Najbolji može domovine sedeli so v deželnem zboru, krepko so branili naše pravice, razpuščeni pa so bili, ker se niso vjemali s sistemo ministra Beusta, ki hoče pretrgati Avstrijo na dva kosa. Ravno isto bilo je na Českem, Moravskem in Tiroljskem. Ako ostanemo stanovitni pri svoji pravični misli, in se ne vклонimo proti lastnemu prepričanju — kakor so žalibog storili Poljaci — vdati se mora ministerstvo Beustovo nasproti tako ogromnej opoziciji. Baron Beust je ptujec in še le malo malo časa v Avstriji, da bi poznati mogel njene razmere in bolečine. Mi poznamo Avstrijo in jo želimo videti mogočno, zato ne moremo pritrditi nikakor kar naravnost vsemu, kar dela baron Beust. Ako smo stanovitni, mora biti zmaga naša! Zatorej, dragi rojaki, ostanimo stanovitni, mož-beseda! Ako bi se zdaj dali preslepiti krivim prerokom, ki hodijo okoli v ovčjih kožah, zabredli bi v strašno šestletno nemškutarsko sužnost. Dragi rojaki, pokažite svetu, ki gleda zdaj na Vas, pokažite mu sijajno na dan 26. in 27. marca, da slavna dneva 26. in 30. januarja sta Vam še živo v spominu. Ne oma-deževajte teh dveh svetlih zvezd v zgodovini slovenski! Še trdneja naj postane vez med narodom in njegovimi praviimi poslanci, sijajno naj se vresničijo pesnikove besede:

Beseda dana vez velja;
Ne moč zemlje, ne moč neba,
In ne pekla ognjena sila
Vezi ne bodo razrušila:
Saj srca zveste kakor zdaj,
Ostale bodo vekomaj!

V Ljubljani na sv. Jožefa dan.

„Laibacherzeitung“ o novih volitvah.

V listu 61. „Laibacherzeitung-e“ smo spet brali nekaj prav novega kot odgovor „Novicam“, ki odgovarjajo na njen članek „o volitvah“. Da, pravim vam Slovencem vsem, ta mož, ki té članke piše, je najizverstnejši mož na celém Kranjskem. Jaz si ga mislim izverstnega jezikoslovca slovanskega skoz in skoz. Toda nemški ne umé, ali pa noče nemški dobro pisati. Vedite, da jaz bi ga na deželne stroške poslal v razstavo v Moskvo, kot original dežele kranjske. Brez tega, da opomnim, kako dobro spričevalo da daje svojim prejšnjim člankom in dobremu okúsu in zdravi pameti nekterih „škricev“, mislim svoje bralce, če me počasti kdo prebiraje te verstice, opomniti, kako izverstno „Laibacherzeitung“ Novičine besede na slovensko prenaša. „Novice“ pišejo: „O spravi ne more nikakor biti govora tam, kjer na priliko deželnim zastopom celih kraljestev in dežel (Českega, Moravskega, Galicije, Tiroljskega in Kranjskega) še dovoljeno ni bilo, da preponižno cesarju izrekó svoje mnenje in skerbí.“ To „Laibacherzeitung“ prevaja tako: Die „Novice“ erklären, „bei dem einstimmigen Widerspruche des böhmischen, mährischen, galizischen (?) und Tiroler Landtages könne von einem Ausgleiche mit Ungarn gar keine Rede sein.“ To je po naše: „Vsled nasprotovanja od strani českega, moravskega, galiskega (?), kranjskega in tiroljskega deželnega zbora ne more nikakor govor biti o porazumljenji z Ogerskim, pravijo „Novice.“ No, ni li to dokaz, da „Laibacherzeitung“, ktero piše in vreduje tudi „ein krainischer Slovene“, ne umé popolnoma nemškega jezika. Da, da, nemškega ne zna pisati, toraj je prevodila „mnenje in misli“ z besedama „einstimmiger Widerspruch“. Velik greh je to, da ne zna nemškega človek, ki pravi, da mu vzameš omiko, če mu vzameš nemški jezik! —

Tudi pravi „Laibacherzeitung“, da je g. Svetec govoril v deželnem zboru zoper princip splošne rekrutbe (allgemeine Wehrpflicht)! No ja, saj ne umé nemškega mož, ki je to pisal, in se izrazil narobe. Revež! Naj bi si pač vzel učitelja v nemškem jeziku, da ne zabrede v prihodnjč. Ljuba „Laibacherzeitung“, ti si pač prečudna, — „nikomur ved, izkaz, izlog“, imenoval bi te! —

Kaj pa, ko bi bila „Laibacherzeitung“ spet resnici v zobe bila? Imenoval bi jo lažnjico, časopis, ki trobi kvante med svet, čeravno ima znamenje dvoglavega orla na čelu. Imenoval bi vlado nepravilno, če tacega vrednika podpira, ki jemlje neresnične reči v svoj časopis, imenoval bi sedanji stan Avstrije nesrečen, imenoval bi vsakega člo-

veka, ki kdaj bere vladin list, izdajalca Avstrije, naše domovine. Da je „Laibacherzeitung“ v rečenem listu dvakrat resnici v zobe bila, kdo bo to tajil? „Kdor laže, tudi krade“, pravi naša prislovica. „Laibacherzeitung“ je v zadnjem članku dvakrat lagala! Slovenci na Kranjskem, ne verjemite jej: mogoče je, da bi si dali s tem ukrasti svoje pravice, ne samo enkrat, timveč dvakrat. — O zadnjem članku „Laibacherzeitung-e“ sem omenil samo to, vse drugo sem obesil na kljuko, kakor bi hotel v pravični jezi obe-siti tudi tistega, ki resnici ne skazuje časti!

Mlad Slovenec.

Slovenske dežele.

Iz Celovca. (Volitve; Madjari; turško prašanje; Hrvatje.) Od vseh strani je „Slovenec“ donasal dopise in Slovence na Kranjskem prosil in nagovarjal, naj ostanejo pri novih volitvah mož-beseda in volijo svoje sedanje poslance. Še par dni je in pokazalo se bode, da glas naš ni bil glas vpijočega v puščavi. Slišimo in beremo, kako tudi nasprotna stranka napenja vse svoje žile, pa vendar vse bode zastonj! Naši gospodje izbiralci poznajo tiste čudne tičke, ki drugemale za prostega kmeta in njegove potrebe nimajo ne peresa ne jezika, zdaj pa o času novih volitev se delajo in hlinijo za najzvestejše njegove prijatle, ki jim obetajo sama zlata nebesa. Naj se takim prilizunom ne dajo slepariti in ociganiti, saj jih že davno poznajo po njih delih! Naj nam pokažejo le enega takega moža, kakor se je skazal naš poslanec profesor Klun. Pripravljen je celó svojo dobro službo darovati, ako ga Ljubljanci spet izvolijo za poslanca svojega. Nasprotniki naši pa le lovijo mastne službe in posvetno čest, ne pa sreče in blagra prostega našega kmeta. Gospodje izbiralci! ne anajte, še pogledjte jih ne prihodnji terek in sredo, naj Vam dajo še tako sladke besede in zlate obljube, naj se Vam priporočajo po listih ali knjižurah, — stojte za svoje stare poštenjake in skušene pa poterjene rodoljube in prijatle! Ne zabite, da gleda ves svet na Vas, in skorej bode zvedel, ali ste pred dvema mesecema volili po svojej vesti in previdnosti, ali pa le tako v en dan. Kaj poreče ves omikani svet, ako po malo tednih menjate svoje misli in volite si druge poslance? Slovanski naši bratje na Českem in Moravskem bodo stali kot terdna skala v penečem valovju. Stojte tudi Vi tako, razsvetlite svoj obraz in počestite slovensko ime pred celim svetom, bodite pošteni in značajni možaki! Nadjamo se, da prihodnji „Slovenec“ prinese veselo novico, da so izbiralci na Kranjskem se skazali mož-beseda. Božja pomoč! — Naša vlada je skorej ysa v Pešti in če pojde tako, bodo se Dunajčanje tudi skorej zdramili in streznili pa spoznali, da so si sami jamo kopali s svojo dvalitično politiko.

Pešta bode zvonec nosila, Dunaj bode pa za durmi sedel! Kako ošabno se Madjari

obnašajo, priča nam to, da hočejo prašanje zastran trojedine kraljevine rešiti brez Hervatov, da! v deželni zboru v Pešti se „trojedina kraljevina“ še imenovati ne sme, kajti ogerske postave od l. 1848 je ne poznajo. Še čez meje naše deržave sega slepi „Madjaroszag“ in repenči pa protestuje, da Beligradska terdnjava preide v serbske roke, kajti madjarska mora biti! Bog ve, po čem da bodo sreče pijani Madjari še stezali svoje dolge roke. Pa mi mislimo, da jih bodo Jugoslavlani že dobro po njihovih dolgih perstih kercnili in jim pokazali, kje je slovanska zemlja! Na vsak način stopi skorej iztočno ali turško prašanje na oder in Slovani bodo pri njem prvo rolo igrali. Zatorej kot zvesti Avstrijanci obžalujemo iz celega serca, da se proti Hervatom ravno zdaj o tem imenitnem in odločivnem času tako čudno in ostro postopa. Novi ukaz zastran rekrutbe se po vsej sili izpeljuje, ako ravno skorej vse občine od konca do kraja protestujejo in se ustavljajo. „Pozor“, ki stare hervaške pravice moško brani, bil je že večkrat konfiškovan in gotovo skorej ne bode več smel na svetlo hoditi. Ves narod je torej čudno žalosten in pobit pa žalibog tudi ne boče volje, pri reševanju turškega prašanja delati tako krepko in veselo, kakor bi bilo za prid in srečo naše deržave želeli. Marsikdo, ki zdaj glas zvestih rodoljubov preslišuje, bode se skorej za ušesmi praskal, — da bi le spet prepozno ne bilo! —

V Ljubljani 16. marca. A. B. (Seja matičinega odbora.) V četrtek 7. t. m. imel je odbor Matice slovenske svojo šesto sejo. V občnem zboru izvoljeni pregledovalci računov gg. R. Pregelj, Fr. Ravnikar in Fr. Sovan sporočili so, da so v redu društveni računi. Sporočal je g. Vavru o stanju matične knjižnice, ktera se je pomnožila od poslednje seje — 15. novembra 1866 t. l. za 178 zvezkov. Potem je poročal tajnik g. Lesar o važnejših rečeh: Število udov pomnožilo se je od poslednje seje za 8 vstanovnikov in 54 letnikov, skupaj 62, tako da

glavna knjiga kaže 1156 udov. V dopisu od 29. nov. l. 1866. zahvaljuje se visoko čestiti g. Rajevski za čast, da ga je izvolila Matica za častnega uda ter obeta še daljno podporo. G. dr. Muršec poslal je v darilo 5% metaliko za 100 gld., ktere obresti naj se obrnejo po namenu Matice ali rodoljubov za Slovence na vseučilišču zagrebškem. Odbor je sklenil, naj se za te obresti pošiljajo po Matici izdane knjige slovenskim učencem na akademiji zagrebški, dokler še ni vseučilišča. G. dr. Muršec naj se praša, je li zadovoljen s tem sklepom? Rokopis g. P. Ladislava: „skladnja latinskega jezika“, naj se pošlje v pretes istim gospodom, kateri imajo že v presoji Žepičevo „latinsko čitanko.“

Rokopis Tuškov „štiri letni časi“ se da lahko koj v natis in je odločil odbor, naj se natisne 3000 iztisov, kajti knjiga bode lepa in ima veljavnost tudi za prihodnost. Podobe, ki jih je dobila Matica iz Vratislave, veljajo 182 goldinarjev.

Kar se tiče Erjavčeve „mineralogije“, bilo je mnogo ovir in zadržkov zaradi potrebnih podobščin. Vendar je dobila zdaj Matica po prijaznosti zagrebškega k. namestništva 36 drvorezov brezplačno na posodo. Manjka jih še 36, ktere hoče rezati tovarš g. Erjavčev g. profesor Stark, ki je mojster v tej stvari, za 30 gld. — G. Marnu, ki hoče po podpori Matice izdati „slovensko slovnico češkega jezika“, se je poslalo zaželeno zagotovilo, da se knjiga res tiska na stroške Matičine. Dalje je sklenil odbor, da se izda zopet „koledar z letopisom“, ker za „letnik“ ni prišlo nobenega spisa! G. dr. Bleiweis je prevzel zopet vredjenje koledarja. Pisatelji se vabijo, naj pošiljajo primernih spisov. Rešile so se prošnje za pošiljanje matičinih knjig in sicer tako le: Za kranjsko gimnazijo pošlje se gosp. prof. Brodniku 12 iztisov „Zgodovine slov. naroda“, g. prof. Lesarju za realno ljubljansko vsake dosedanje knjige po 9 iztisov in g. prof. Marnu za gimnazijo ljubljansko „Zgodovine“ 33 iztisov in za viš. gimnazijo še po

15 iztisov drugih dosedanjih knjig. Tudi za prihodnost se je obljubila podpora ubozim učencem.

C. k. državnim pravnijam v Trstu in Ljubljani se pošilja za zdaj vsakej po dva iztisa vsake knjige za kaznilnice, ker v ta namen matičine knjige niso tako primerne kakor one družbe sv. Mohorja. Vendar se, ako je potreba, daje jih tudi po več iztisov.

O rokopisih ranjega g. M. Ravnikarja (Poženčana) poroča gosp. dr. Andr. Vojska, da se porabijo le nekteri, ki so dobri in zanesljivi in to v koledarji, ter da naj se ob kratkem popiše življenje tega marljivega pisatelja. Po gosp. Marnovem nasvetu se bode naprosil slavni dr. Miklošič, da pokloni Matici od svojih knjig po en iztis.

V Ljubljani 19. marca. A. B. (Agitacija za volitve v deželni zbor.) Vse kripnje napela je nemškutarska stranka, da zmaga ta pot pri volitvah. Glavno svoje zaupanje stavi v podporo vlade, ktera menda tudi dela, kar je mogoče. Tudi proste volilce hočejo motiti ti volkovi v ovčji-koži in spodbijati zaupanje do starih poslancev. En tak volk v ovčji-koži je slovanski pisana brošurica „Kranjci pazite!“ Pisatelj njen je odpadenec Dežman. To je menda dovolj kritike! Pa ne samo na Kranjskem rogovilijo nasprotniki; po vseh potih sveta so si poiskali pomagacev. Postopanje ravnateljstva dunajske kupčijske akademije proti dr. Klu nu je pač čuden dokaz nemške netrpnosti. Kočvarji celo iz Češkega podpihujejo svoje rojake na Kranjskem! Iz Trsta dospeli so trije čudni listi v Ljubljano. Eden na milostljivega gospoda knezoškofa, v katerem neimenovani pisar nekaj žlobodra o nemški „republik“, ktera se mora osnovati. Druga dva sta na čestita gospoda korarja dr. Počarja in dr. Vončina; glasita se tako le: „Wenn Sie binnen vier Tagen nicht aus dem Nationalcomité austreten, wird man ernste Schritte gegen Sie einleiten. Gleichzeitig folgt ein Schreiben an seine fürstbischöfliche Gnaden.“

Besednik

En dan v Ljubljani.

A. D. Zagorski.

(Dalje.)

V Ljubljani se je, kakor sem z veseljem zapazil, tudi v tem oziru že mnogo na bolje obrnilo. Tudi slovenskih napisov na štacurah se po mestu že mnogo vidi, nekoliko tudi na gostilnicah. Slovenske časopise videl sem po kavarnicah, kjer jih poprej nikdar ni bilo. Tako je zdaj, ali scasoma upam, da bo še vse bolje. Leta 1858 pohodivši Zagreb sem se nadjal, da bom prišel v jugoslovansko Meko. Ko je Ljubljana v narodnem oziru tako zaspala, sem si mislil, bom se vsaj v Zagrebu ogrel in srce si razveselil pri plamtčnem ognji živega slovanskega rodoljubja. Ali kako debelo sem gledal, ko nisem med Ljubljano in Zagrebom, kar se narodne nemarnosti tiče, skoro čisto nobenega razločka zapazil. Mislim sem, da ne vidim prav, drgnem si oči, gledam in gledam — grem sem ter tje — ali povsod najdem le „gasthaue, kaffehaue, handlunge, ausverkaue in vsake baže niederlagen.“ Od hrvaščine ni bilo, rekel bi, duha ni sluha. Stopim v eno in drugo kavano; mislim si, vsaj tu bom dobil ne samo hrvaške in srbske, ampak tudi kaj ruskih, čeških in slovenskih listov, ali tudi v kavarnah sem zastoj iskal med brati Hrvati — co bi me tešilo. Ravno taka godila mi se je v Karlovcu. Zdaj se ve da se je to vse spremenilo. Zagreb grad, ki je bil takrat še poln tujega nemškega duha, imenuje se zdaj s ponosom slovanska glava, duša in srce

trojedne kraljevine. Pojdi bela Ljubljana, in stori tudi Ti tako! Šaj si že precej storila; kar še nisi, glej da boš kaj skoro dopolnila! — Čitalnica ljubljanska se je v zadnjih letih na vse strani polepšala in popravila, da moremo ž njo začasno zadovoljni biti. Samo napis „Čitalnica-Restaurations“ čaka še zmirom dobrotljive roke, da bi se ga usmilila in ga popravila. Gotovo se ne manjka v Ljubljani gostilnic še lepših in prostornejših od čitalnice, ali v nobeni gostilnici cele Ljubljane se, kakor mi je sam čit. gostilničar pravil, toliko pila in jela ne speča, ko v čitalnični restavraciji. Tam se shajajo vedno v obilnem številu rodoljubni mestnjani ljubljanski, da se pri kupici zlahtnega domačega vinca in pri vrčku najboljšega piva prijazno pomenkujejo. Tam se skoro vsaki dan najdejo rojaki od vseh krajev slovanske zemlje. Zakaj naj jo primaha v Ljubljano slovensk narodnjak od juga ali severja, od izhoda ali zapada, brže ko more nese v čitalnico par desetec, da se tam pokrepi na duši in na telesu. V zgornjih prostorih — v pravej čitalnici — dobi se namreč časopisov ne samo slovanskih, ampak tudi nemških in drugih na cente, — jaz sem še celó mlado „Presse“ med njimi našel. Ako človeku čitajočemu gnjusoba, s katero se „Neue Freie“ odlikuje, slabo prihaja, lakko si pomaga in spet dušo priveže, ker je kavarnica v zgornjih prostorih precej zraven sobe za čitanje nameščena. Pa jaz se nisem mogel dolgo v čitalnici muditi. Trebalo mi je v deželni zbor hiteti, ker ravno tisti dan — četrtek 28/2 — imela je biti zadnja, najimenitnejša seja — volitev poslancev ne v Reichsrath, ampak v „Halb-reichs-“ ali Cisleithaniensrath — in potem konec te neskončno imenitne seje dobe. Hitro torej dam čitalnici slovo in požurim se proti deželni liši. Na galeriji najdem

že polno radovednih poslušalcev, a v kratkem času bilo nas je toliko, da smo bili ko „arniki“ natlačeni, toda jaz stavim svojo glavo, da od vseh teh ni bil nobeden tako radoveden, ko jaz, ki sem imel, dasi ravno se že precej časa rad s politiko pečam, zdaj še le prvi pot priliko deželni zbor videti in še celó pri najimenitnejši seji njegovi pričujoč biti. Mislim, da je bilo 1/4 na enajst, ko so poslanci skoz svoja vrata v malo dvorano deželnega zbora stopili. Kranjski ali kakor hoče narobe — svet imeti — „nemški“ veliki posestniki s svojim malim posestnikom pa velikim in menda edinim govornikom — Deschmannom — so se vsedli v sprednji kotec na levo stran galerije ali predsedniku na desno; vse druge sedeže na desni, v sredi, od zadej in na levi strani zavzeli so naši junaci. Seja se prične. Ko perovodja dr. Zavinšek zapisnik zadnje seje prebere ali, kakor pravijo Zavinšekovi rojaki — beli Kranjci — presteže, vstane poročevalec odbora za volitev v Beustov reichsrath dr. Bleiweis in prebere nasvet odborov, da naj deželni zbor voli brez odloga poslance v dunajski zbor, ob enem pa pošlje tudi adresu do Nj. veličanstva, v kateri prepokorni deželni zbor svojo najponižnejšo prošnjo izreka, da bi bil imenovani dunajski zbor v smislu patenta od 2. jan. t. l. le posvetovalna skupščina, v kateri bi se iskal najpripravniši način, kako da bi se v oktoberski diplomati zaznamovane skupne državne zadeve skupno in ustavno obravnavale. Na dalje prepokorni kranjski deželni zbor v svoji adresi preponižno prosi, da bi se o na Dunaji dogovorjenem načrtu nove ustave, vsled ktere bi se tudi ustavne razmere kranjske dežele v marsičem spremenile, v smislu septemberskega manifesta tudi kranjski deželni zbor zaslíhal in se konečnega poravnauja državopravnega vprašanja udeležil. — To je

Es lebe ein freies einiges Deutschland!"

S takimi in enakimi pomočki nas hočejo zmagati naši protivniki. Volilci, ne dajte se zmotiti, naše geslo naj bode: Stanovitnost in edinstvo in — sijajna mora biti zopet naša zmaga!

Iz Ljubljane. — k. (Neka deteljica s 4, druga s 3 peresci, pa še kaj vmes.) — "Slovenec" je oni dan povedal, da so pri zadnjih volitvah 4 duhovni v Ljubljani za nemška kandidata glasovali, in kateri da so bili tisti, naj jim bode domovina za njih sočutje vekomaj hvaležna! Eden od teh gospodov gre zdaj celó v Jeruzalem. Voščimo mu srečno pot, toda žalovali po njem ne bomo. Še nam je v spominu, ko so pred nekaj leti svetli knezoškof, katerim gotovo vsak lože vse drugo, nego prenapetost v slovenščini očita, bili blage volje, v mestni fari pri sv. Jakopu nemške pridige ob nedeljah in praznicah s slovenskimi nadomestiti. Videli so namreč, da se glas pridigarjev res kakor po puščavi razlega, ker še cerkveni stoli so bili redko katerikoli zasedeni. A g. fajmošter, dasiravno na Dolenskem v Šent-Jernej rojeni, toraj našega slovenskega možaka g. Zagorca rojak, izsolali so se tako deleč, da jim je ljubezen do nemščine bila nad blagor njih ovčic, in znali so (kako? tudi še vemo!) škofovo blago misel ovreči. Zato — srečno pot! Ne moremo pa kaj, da bi njegovemu g. nasledniku, ki se že tu imenuje, na srce ne polagali, da naj v tej zadevi svojega g. sprednika ne posnema, in naj ne pozabi, da mi drug za drugim odhajamo, a zgodovina tudi potomcem oznanjuje naša dela! — Še o drugem gospodu one detelje s čveterimi peresi pa se je že zdavnaj govorilo, da ste duhovska in deželna oblastnija na Dunaj nasvetovale, naj se mu podeli — križec! Ni še sicer slišati, če je prišel ali ne, pa v sedanjem času je vse mogoče! Tudi se nam prav zdi, da so tisti zmiraj kakó zaznamovani, katerih se nam je ogibati; vsaj tako svetuje nemšk pregovor.

Zasluge za to čast, s križcem posavljenemu biti, so pa tako vsi Kranjski deželi dosti znane; čemu jih bom še našteval?!

Povem naj še od neke druge navadne deteljice s 3 peresci, in to so naši trije šolski ravnatelji: gg. Legat (ki sicer že med unimi fungira!), Schrey in Smolej, ki so pri poslednjih volitvah tudi za Nemce glasovali. Prihodnjič bi jim svetovali, naj rajše ob volitvah doma ostanejo, ker Slovenija za odpadence ne mara, Tevtoniji bo pa tako težko pod ramo seči, ali tudi ti naj vedó, da se jim utegne njih politika prej ali slej vtepati. — Čez vse pa mi je dopadlo od nekega nemškutarja, rodom Kranjca — mejača, ki je Slovincem na očitane: "Videli ste, da je vse zastoj, pa ste vendar glasovali za Nemca, tako le odgovorili: „Die Freude werden sie mir, der ich so lange treu ausgehalten habe an der Seite der Deutschen, gönnen, dass ich jetzt, wo das Deutschthum zu Grabe getragen wird, noch den Conduct begleiten darf!" Prav si jo zadel — ex ore tuo te judico, serve nequam! Bog res da, da bi bilo „das Deutschthum" kot nadvladarstvo na Kranjskem vsaj zdaj po novih volitvah res za vselej pokopano in bi se vladi oči odprle, da smo Kranjci vrli sinovi matere Slave, in če so nam za nami vzeti, da imamo vsaj pred sabó dni! Kranjci, rojaki in mili mi bratje, stojmo toraj 26. in 27. t. m. kakor planinskega našega velikana skalnate stene nepremakljivi ter volimo svoje poprejšnje narodne poslance, da nam po toliko hudih borbah vendar enkrat zasije solnce lepših dni!

Blizo Ljubljane. (a + b) (G. Dežman in njegova knjižura.) Menda sem enkrat v „Slovenca" bral, da g. Korl Dežman burke ljubi in vganja, zlasti pa da je to svojo lastnost v državnem pa tudi v deželnem zboru večkrat prav grdo pokazal. Tudi je bil, če se ne motim, v drž. zboru na Dunaju med „divjake" štet, t. j. med tiste poslance, ki ne spadajo k nobeni stranki, ki imajo svoje muhe in delajo in počenjajo, kar se

jim poljubi, in od katerih se le toliko ve, da denar vlečejo itd. Ves svet tudi dobro ve, kaj je bil g. Korl D. in kaj je zdaj, da ima bistro glavico in lepe dušne zmožnosti, ki jih pa nekaj let sem rabi slov. narodu na škodo in sramoto. Njegovo najnovejše protinardno delo je knjižurica: „Slovinci pazite!" Nam sovražni listi jo močno hvalijo in še celo štajerskim Slovincem zelo pripočajo, ki naj bi spodrinila izvrstno knjižico g. dr. Vošnjaka: Slovinci, kaj čemo? Kaj bomo mi o njej rekli? Na prvi pogled je ona resnično zerkalo Dežmanovega nasprotovalega, vedno sam sebo borečega se duha, lep sad njegovega delovanja in tuhtanja, kako bi namreč, ker je sam razdvojen, še narod slov. razdvojil in vničil. Na dalje pa tudi ni nič drugega, kot nova burka, ki jo je zdaj v pismu svetu podal, samo da je zdaj „tekst brez not!" V njej namreč pravi, da vera ni v nevarnosti (pač pa poštenje in obstanek slov. naroda, ali ne?), da duhovščina ne ravna prav, ker ima le na jeziku ljubezen do bližnjega, v djangu pa le jezo, sovraštvo in razpor učil in dela; da to nikakor ni „karakter" in würdevoll (značajno in častivo), in da slov. časniki sploh ne ravnaajo prav, ker „značajne in častite" možé na oder postavljajo in tako le sovraštvo gojijo. Nadalje prevrača v ravno takem duhu vse politične zadeve in kliče Kranjcem, naj vendar duhovnikom hrbet obrnejo in volijo druge poslance, ki niso tako kratkovidni in sebični, kakor so dozdaj bili, ki še tega ne vedó, kako gre za pravo deželno blagostanje skrbeti. — To bi bil kratek obsežek te zloglasne knjižure. Ker zdaj ni časa, o njej na drobno govoriti, rečemo samo to, da g. Korl v marsikteri reči svoje burke, hočem reči knjižurice, še originalen ni, ker tudi on po koroških Nemcih in nemškutarjih (kar nam je „Slov." že povedal) imenuje „würdige Priester" tiste, ki so gledé narodnih zadev neki šišmiši ali pa odpadniki; tiste pa, ki se za slov. narodnost poganjajo — „Pfaffen". Taki ste vsi tisti, podobni

jedro adrese našega deželnega zbora. Potegnil se je po tem takem kranjski deželni zbor za imenitno načelo: Nihil de nobis sine nobis „nič za nas brez nas" — ki je prvi pogoj vsake ustave, v podobi preponižne prošnje, dasi ravno bi lahko, opiraje se na sept. manifest, v katerem je svitli cesar deželnim zborom kot postavnim zastopnikom predlavitvskih dežel udeležstvo pri konečnem dožnanji velevalne sprave vseh avstrijskih narodov zagotovil, v ponižnem spoštovanji vse to naravnost kot svoje pravo zahteval, posebno ker tudi februarina ustava sama — nasprotnikom našim gotovo veljaven faktor — izrečno določuje, da se deželne ustave prenarediti ne smejo in ne morejo, dokler deželni zbor sam v to ne privoli v seji, v kateri mora biti $\frac{3}{4}$ poslancev pričujočih in $\frac{2}{3}$ pričujočih s premembo zadovoljnih. — Da si je kranjski deželni zbor pot preponižne prošnje izvolil, namesto da bi kar naravnost svoje pravo zahteval, storil je menda le zato, ker se je spomnil starega pregovora, da se navadno njemu, ki neprestrašeno resnico gode, gosli na glavi razbijajo. Ali tudi s svojo preponižno pohlevnostjo si ni nič pomagal. — Ko je dr. Bleiweis adresu najprej v izvirnem slov. jeziku in potem njeno nemško prestavo prebral, vstane in prosi za besedo slavni pesnik „prokletih grabelj", bivši tajnik slov. društva ljubljanskega — Dragotin — hočem reči — Karl Deschmann. Čisto prazno bilo je sicer vse, kar je ta mož govoril zoper večino deželnega zbora in zoper adresu, ali vendar mahoma sem sprevidel, da je sedanjí Deschmann v deželnem zboru še zmiraj tista bistra in izvrstna glavica, kakoršna je bil nekda v gimnaziji na profesorskem sedežu. Škoda za njega! Ako bi bil on in še nek drug prevzvišen gospod, kterega še posebno dolžnost veže za pravico in resnico potezati se, vselej na

našej strani, buškarada! potlej bi bil kranjski deželni zbor med prvimi najprvi. Ali zdaj, kar je, je! Najbrže da Deschmannovo neprestano mrzko nasprotovanje velja bolj pravdom našim nego slovenstvu, ali če tudi — to ga ne opraviči. V deželni zbor, v katerem nam gre za naše narodne svetinje, osebna sovraštva ne spadajo. G. Deschmann pa tega spoznati noče. Še zdaj ne odneha, dasi tudi že sam sprevidi, da z vsemi svojimi tovarši le boj na videz bije. On je brž ko ne nepoboljšljiv in neozdravljiv slepec, in slepci so tudi vsi, ki za njim hodijo. Ako pa slepec slepce vodi, je sploh znano, kaj se zgodi.

Naj torej veliki posestniki s svojim Deschmannom na čelu rogovilijo, kolikor hočejo zoper našo pravično reč, vendar ne bodo nič opravili. Zgodilo se bo morda že v kratkem času, kar je naš pesnik v pre-roškem duhu napovedal: „Vremena bodo Slovincem se zjasnila, jim mil'še zvezde kakor zdaj sijale". Ako Bog da, spolnile se nam bodo želje hrepeneče, napočili nam bodo časi sreče. A veliki posestniki naši, ako ne bodo, rododoljubno plemstvo česko posnemaje, na narodno stran stopili, marveč še dalje porednemu dečku enako kamenje metali v bistri studenec, iz kterega so se napili, ostali bodo — generali brez soldatov! Narod pa si bo, ako Bog da in sreča junaška, tudi brez njih — sam pomogel. In zakaj si neki ne bi? Nemcu godi se pravica, Italijanu godi se pravica, Madjaru godi se pravica, samo Slovanu — najzvestejemu Avstrijanu — da bi se vedno po starej navadi narodnost gazila? Kaj bi rekel Nemec, Italijan, Madjar, ako bi se v njegovej deželi ne domači narodni, ampak tuj jezik po uradnih, sodnih in vladnih jezik šopiril? Ne samo Nemec, Italijan in Madjar, ampak še celó naš v sloven-

skeje deželi naseljeni, krog in krog od Slovencev obdani Kočevareček bi prej ko ne od jeze in togote z zobmi škripal in se te krivice in sramote z rokami in nogami branil, samo ubogi Slovenec, da bi vedno po pasje nemško palico lizal, ki ga po nevrednem tepe in preganja? Pojdite rakom fučkat vsi vi slepi veliki posestniki in veliki govorniki, ki kaj takega zahtevate misleči in želeči, da se bo tudi v prihodnje še vedno le tujcem sreče svit po Sloveniji žaril. Sono tempi passati, dragi moji kranjsko-nemški velikaši in bogataši, ko so bili Slovinci neobčutljivi za svoj lastni blagor, ko so pustili seboj delati, kar se je tujim oblastnikom in domačim odpadnikom zljubilo. Zagotovimo vas, da vsakdo — bodi si Peter ali Pavel — ki še dan danes na to špekulira, — račun brez krčmarja dela, in da sleherni, ki se za to bojuje, če je tudi še tako bistra glava — modrejši od Salomona kralja, vendar le — boj na videz bije; opravil bo pri vsem tem tako malo, ko — žaba pri lešniku! Pa pustimo to in vrnimo se nazaj k deželnemu zboru. Ko je dr. Toman Deschmanna tako krepko zavrnil, da je zvonček predsednikov za potrebno spoznal oglašiti se, ko je Tomanu od strani poslancev in poslušalcev živa pohvala donela, vstane cesarjev namestnik g. baron Bach, ter si v imenu sedanje polavstrijske vlade dokazati prizadeva, da je zdaj sklicani državni zbor popolnoma ustaven (verfassungsmässig), da je bil le zarad razprtije z Ogri nekoliko časa ustavljen, in da se zdaj, ko je ta zadržek zavoljo dogotavljenе sprave z Ogri odstranjen, zopet sklicuje v ta namen, da bi se mu poravnava z Ogri predložila in opravičila, potem da bi se v njem potrebne spremembe februarne ustave obravnale in deželne avtonomije se razširile, kar se le v državnem zboru zgoditi more. V ta državni

eden drugemu kakor jajce jajcu, ki se drznete družih misli biti, kakor je pa narod sploh in sučete plašč po vetru, tako da vam je danes to, jutri pa spet kaj drugega pravo! Smem pa zdaj z dobro vestjo reči, da se noben Kranjec, ki se še ni s svojo pametjo skregal, kdor ima še količkaj spomina in ve, kaj je belo, kaj črno, kaj pravo, kaj ne, kaj je mož-beseda, kaj pa figa-mož itd., da se noben g. Karl novi knjižuri premotiti in preveriti ne bo dal, marveč jo bo vsak za to imel, kar je, namreč za neslano burko, za lažljivo in nalašč zmedeno brklarijo, ki je zares značajan mož nikdar spisal ne bil! Kranjci, pod klop ž njo in 26. t. m. pokažite g. Korlno D., da je bil spet kriv prerok in da burkežev ni treba več v dež. zbornici!

Iz Loke. * (Koga bomo volili?) O volitvi deželnega poslanca govorimo očitno na tergu, o njej govorimo v naših družbah pri kozarcih dobrega hervaskega ali štajerskega vinca. Bog daj, da bi vsi naši meščani do odločivnega trenutka spoznali, da našemu, v preteklih stoletjih jako znamenitemu mestu kakor tudi celem naši domovini, kranjski deželi, v čast in slavo more biti le naroden poslanec. Le naroden poslanec pa čisto neodvisen mož bo pošteno in neomahljivo zastopal naše mesto in deželne zadeve; le tak popolnoma neodvisen poslanec bo brez vsega ozira na osebnosti zastopal in se potegoval za našo domačo korist.

Tujca ali pa kacega nemškutarja nam nikakor ne kaže voliti, ker ti ne poznajo naših žuljev. Glejte, dragi someščani, preteklih šest let smo imeli v zboru nemškutarsko večino! Ali je ta večina, ki se je svoji deželi, svojim volivcem popolnoma izneverila bila, kaj storila za naše mesto? Čisto nič! Ali je ona pri kaki priložnosti se potegnila za nam tako važne interese loškega okraja? Nikoli ne! Nemškutarska večina je celo zavirala in spodbijala vse koristne namere nekdanje narodne manjšine. Zastonj so se celih šest let naroda verni sinovi,

kreпки borivci, za naše pravice in koristi potegovali s temeljitimi razlogi; nasprotna nemškutarska stranka sicer ni mogla spodkopati neoveržljivih dokazov, pa njih slepa strast je zaverгла pri glasovanju vse dobre še tako mirne in zmerne namere, vse poštene tirjatve naših narodnjakov.

Ako so narodni nasprotniki res tako vneti za dobro našega mesta, zakaj niso zadnjih šest let tega v djanji pokazali? Sedaj se ve da se nam ližejo in sladkajo, pa mi Ločani, mislim, smo praktični ljudje, ki dobro vemo, da same prazne besede še nikoli niso ne berača obogatile, ne lačnega nasitile. Sleherni ve, da je loški okraj sila velik, eden izmed največjih na Kranjskem, ki razun polja obsega mnogo gora in dve dolgi dolini. Vendar okrajno predstojništvo našemu mestu kot gorjanom na korist ni našlo milosti pred nerazsodno milostjo nasprotne tuje večine! Predstojništvo bomo tedaj v kratkem zgubili in le okrajnega sodnika obdržali.

Ceste, dobre priprave ceste so neobhodno potrebne za razvitek telesnega blagostanja našega mesta. Ali jih je morebiti v preteklih šestih letih nemškutarska stranka deželnega zbora z nova izpeljala ali pa popravljala? Le ene ne! Zakaj pa snažimo naše ljubeznjivo mesto, zakaj zidamo hiše, ako se bližnje in oddaljene ceste ne popravijo, ako popravljene ceste ne bodo kupčije pa barantije vabile k našemu mestu. Kar cest imamo, jih moramo sami popravljati; to pa sleherni ve, da mi s svojimi močmi ne moremo narediti širokih ravnih cest. Pa kako bi bila poptujčena večina za nas skerbela, ker nas in naših razmer in potreb deloma ni poznala, deloma pa tudi poznati ni hotla?!

Pa kaj bi vam še druge stvari razkladal, katerih zadnjih šest let nemškutarska večina našemu mestu na dobro dognala ni!

Sleherni izmed nas se še dobro spominja onega leta, ko se je bilo sprožilo v deželnem zboru prašanje zastran železnice med Beljakom in Ljubljano. Kdo pa je sprožil

to prašanje? Kdo se je potegoval najbolj za omenjeno železnico? Ali je bila morebiti nemškutarska stranka deželnega zbora? Kratko in malo ne! Narodni poslanci so v posebnih odborih in v obnem zboru povzdignili svojo krepko besedo in dokazovali iz raznih strani veliko potrebo dotične železnice. Oni so bili tudi pripravljeni, da se dotična čerta prej ko mogoče premeri. Kak dobiček bi dajala našemu mestu ta izpeljana železnica! Res da bi zavoljo neugodne lege bližnjega sveta nam ne napravili kolodvora pred vratni našega mesta, pa vendar bi se naša pohlevna, pisana Loka železnici kaj zelo približala ter tako občnemu svetu odperla. Kako vabilno je naše mesto! Kako lepa njegova okolica, kako lepa pa dolga dolina — kot je poljanska — se vleče od našega mesta proti zahodu! Koliko ptujcev bi nam železnica pripeljala! Koliko terdih denarjev bi oni našemu mestu pustili! Nam bi njih denarci lajšali težko butaro in mi bi se hitro ponašali z lepoto našega mesta pa s krasoto naše okolice.

Glejte, za te koristi so se potegovali narodni poslanci, oni so s posebno deputacijo pred nekimi tedni z nova kupčijskega ministra opominjali, na veliko važnost omenjene železnice. To našo in cele gorenske dežele korist so povsod zastopali — in rečeni minister jim je obljubil, da bo deržava, prepričana o tej veliki važnosti, precej na spomlad na svoje stroške čerto za omenjeno železnico premeriti ukazala. Tu vidimo, dragi meščani! z nova izkreno domoljubnost in skerblijvost narodnih poslancev, ki ne gledé na osebne težave, na osebne zopernosti pazijo na vsestransko korist naše dežele. Pomislite dalje na zборе preteklih šest let! Ali nam je večina narodnih nasprotnikov kaj posebnega dognala? Vsi našej domovini koristni nasveti so bili sproženi od narodnih naših zastopnikov. Za pravice naše dežele, za samostojnost vsega cesarstva se je narodni poslanec Dr. Toman potegoval v deržavnem zboru. On ni glasoval za dansko

zbor je treba zdaj poslanca voliti, toda brez adrese. Po §. 15 februarne ustave ne smejo namreč deželni zbori poslancem državnega zbora nobenega napotka ali inštrukcije dati, v nasvetovani adresi izrečeni ugovori so pa tak napotek, večina kranjskega deželnega zbora hoče po takem le s pogoji, pridržki in zabranami v državni zbor voliti, njeno postopanje je torej nepravilno in nepostavno. V reichsrath, rekel je g. baron s povzdignjenim glasom, mora se voliti brez vseh pogojev, brez vseh pridržkov, brez vse adrese. Če bi bil prav ta zbor, v kterega zdaj naše poslance kličejo, kakor g. baron trdi, ustavni Schmerlingov reichsrath, ne bi mu se po naših mislih adresa zabraniti smela, posebno taka ne, ko naša, ki ni nič drugega ko ponižna prošnja do Nj. veličanstva presvitlega cesarja. §. 19 ustave krajnske dežele pravi izrečno, da ima deželni zbor pravico svoje mnenje visokej vladi razodevati čez občne državne postave in naredbe in povedati, ali so deželi na korist ali na škodo, in ta pravica se deželnemu zboru tajiti ne more, če tudi svoje poslance v redni, ustavni državni zbor pošilja. §. 15 februarne ustave: „Udje zbornice poslancev ne smejo od svojih volilcev nikakov napotkov ali inštrukcij jemati“ — deželnim zborom k večemu to zabranjuje, da ne smejo izvoljenih državnih poslancev zavezati in zarotiti, da bi se morali ravno tako in nič drugači v ustavnem državnem zboru vesti in govoriti, kakor jim oni naročajo. Ako se pa sme in mora §. 15 februarne ustave tako tolmačiti, da je vsled njega deželnim zborom prepovedano svoje mnenje čez občne državne postave in naredbe vselej, kedar koli je treba — torej tudi pred volitvijo v ustavni državni zbor — izreči in v preponižnej adresi Nj. veličanstvu bodi si srčno zahvalo ali pa pritožbe in prošnje razodevati, potlej bogme ni čuda,

da je bila in da je še dan današnji večina avstrijskih narodov zoper februarno ustavo; potlej moramo le pomilovati tiste nemške liberalce, ki tako milo po njej zdihujejo in že komaj, komaj čakajo, da bi nas ta začasno ustavljena ustava s svojim 13. in 15. §§, s svojo gosposko zbornico itd. ako ne po vsej Avstriji vsaj tostran Litave spet osrečevati začela. Ako nimajo deželni zbori vsled tega §. pravice, v tako važnem času preponižnih adres Nj. veličanstvu pokladati, potlej naj gre rakom žvižgat §. 15 z vso februarno ustavo in naši deželni poslanci naj raji doma ostanejo, ko da bi v deželnem zboru čas in denarje, katerih je dan današnji tako malo, zastonj tratili. — Ali dozdej vsaj se ni še §. 15 ta pomen podkladal. Preden se je pred 6 leti prvi pot v ustavni širji reichsrath volilo, se ni adresa celó nič prepovedovala; tako mislim se tudi zdaj ne bi smela, ko se drugi pot voli. Ako ni pred 6 leti §. 15 branil v ponižnej adresi zahvalo svetlemu cesarju razodevati in zaupanje izreči, da se bo podeljena ustava sčasoma tako sprememila in popravila, „da bo dostojni prostor pripustila za ustavno razvitje vsega tega, kar je iz narodnega, duševnega in telesnega obzira milej našej domovini v prid in da bo čedalje pravičnejša postajala vsem pravim potrebam in tirjatvam posameznih dežel“, ako ni §. 15 vsega tega pred 6 leti branil deželnemu zboru našemu, zakaj bi mu neki zdaj po toliko britkih skušnjah zabranjeval v imenu cele dežele v tolikej ponižnosti prošnje in pritožbe premilostljivemu cesarju razodevati, če bi prav res bilo, kar sedanja dunajska vlada z nemškimi centralisti in dvalisti vred trdi, da zdaj sklicani državni zbor ni izredni, ampak da je redni, pravilni, ustavni reichsrath, kakoršnega februarne ustava zahteva. Ali po naših mislih zdaj sklicani državni zbor ni

redni, ustavni Schmerlingov reichsrath, ampak on je in ostane „izreden“ državen zbor, če mu tudi centralisti in dvalisti s sedanjo dunajsko vlado vred le „ordentlicher, verfassungsmässiger Reichsrath“ pravijo, češ, da je zavoljo dokončane sprave z Ogri vse odpadlo, kar je krivo bilo, da je bila ustava (reichsrath) začasno zistirana. Sprava z Ogri je sicer, kakor se piše in govori, res dogotvljena, ali mi mislimo, da zadržek, ki je ustavnemu februarškemu širjemu reichsrathu napotje delal, pri vsem tem še ni nehal, marveč ravno zavoljo te sprave je ustavnemu širjemu reichsrathu, ki bi v smislu februarne ustave 343, ali zdaj po odstopu Benecije vsaj 323 poslancev imeti moral, menda z a vselej odklenalo — umrl je revež, še preden se je poroditi mogel! V ustavni februarški širji reichsrath poslance naše torej klicati ne morejo, ker ga ni in ga nikdar ne bo, dokler koli vis. vlada sedanje po mislih g. barona Beusta ugodne sprave z Ogri (ali prav za prav le z Madžari) ne ovzrje in druge z vsemi Prekolitavci ne napravi, vsled ktere bodo Ogri in vsi zalitavski Slovani in Romani pripravi, ustavni februarški, za vso državo namenjeni Schmerlingov reichsrath uresničiti, in svoje zastopnike vanj poslati. Dokler pa vlada g. barona Beusta tega ne stori, pa vendar — s centralisti in dvalisti vred — novo sklicani državni zbor, v kterem ne bo skoro polovica Avstrije zastopana, in ki bo obstal namesto iz 343 ali 323 le iz katic 203 poslancev, — „ordentlichen, verfassungsmässigen Reichsrath“ imenuje, naj nam slavna vlada z nemškimi centralisti in dvalisti vred nikar ne zameri, da smo in ostanemo v tej zadevi neverni Tomaži, dokler koli se nam ne dokaže, da je 203 = 343. Zdej sklicani državni zbor se torej nikakor ne more „ustavni širji februarški reichsrath“ imeno-

vojsko, za nemške zaplete ranjkega „bunda“, ki nam je preteklo leto napravil vojsko z nemškimi Prusi. Ta vojska nam je požerla neizrečeno veliko denarjev, vzela nam je lepo laško deželo in veliko veliko kervi naših junakov.

Sedanji naš poslanec vitez Höflern je sicer prav pravičen mož; kot vestnega uradnika ga vsi čislamo. Gotovo bi se tudi za narodne pravice prav krepko potegoval, ko bi bil popolnoma samostojen mož. Pa saj veste, da je kot predstojnik v vseh za nas še tako važnih prашanjih odvisen od vlade. Dvema gospodoma pa nobeden služiti ne more!

Kot se po vseh zborih kaže, gledajo pri glasovanju vsi uradniki le na namestnika svojega. Ko na pr. v zadnjem gališkem zboru za nek nasvet vstane le znani namestnik G., pravi predsednik, da nasvet ni dostojno podpiran. G. se oberne in pogleda po poslancih; hitro kviško skočijo vsi uradniki, kajti bali so se, da bi jih ne zapisal v črne bukve! Tudi v raspuščenem zboru naše dežele se je enako godilo. Neomahljivo so govorili in glasovali le narodni poslanci, ker se niso obračali ne na levo ne na desno; mislili so zmiraj le na korist cele dežele, na obstanek celega cesarstva in na slavo presvitle cesarske rodovine. Oni od sedanjega ministerstva ne pričakujejo nobenega plačila, tudi se ne bojé nobene kazni. Njih najviši sodnik je zmiraj domovini in cesarju vdani, zvesti slovenski narod. Nas so tedaj zastopali le narodni poslanci!

Njih Veličanstvo naš premilostljivi cesar so v dotičnem patentu sami očitno spoznali, „da Jim je dobro djalo, ko so zaslišali zagotovljenje zvestobe in vdanosti zastopnikov zvestega naroda kranjskega. In res, nam je serce veselja igralo, ko so narodni naši poslanci odkritoserčno pa neustrašljivo zagovarjali pravice in samostojnost naše kranjske dežele pa močno enoto celega cesarstva.

Kaj pa je delal zadnji deželni zbor?

vati. — Ožega reichsratha pa mi Slovani še nikdar priznali in za potrebnega spoznali nismo. In ako smejo centralisti in dvalisti se bahati, da njih sept. manifest nič ne briga, smemo tudi mi reči, da se za oži reichsrath še zmenimo ne. Pa če bi tudi pustili oži reichsrath veljati (kar se bo težko težko kedaj zgodilo, ker bi se nam krave smejale, ako bi oži reichsrath in peštanski državni zbor priznali in pri vsem tem še na razširjanje deželne avtonomije in na obveljavo politične in narodne ravnopravnosti mislili), sedanja vlada vendar ne more reči in trditi, da nas zdaj v oži reichsrath zove — vsaj v tako imenovanega ustavnega — in den verfassungsmässigen, engeren Reichsrath ne — kajti stvarnik februarne ustave je sicer temu zboru nekaj pravic oktrojiral, ktere mu po okt. diplomu ne gre, vendar je rekel izrečno, da se v §. 10 zaznamovane imenitne, le ustavnemu širjemu reichsrathu pridržane zadeve mešati ne more in ne sme. A sedanja dunajska vlada s centralisti in dvalisti vred hoče, da bi zdaj sklicani državni zbor ravno te in druge še imenitnejše zadeve v obranavo prevzel — ona po tem takim zdaj sklicanemu dunajskemu zboru pravico ustavnega širjega reichsratha prilastuje, v katerem bi se vse historično in narodno pravo tako imenovanih slovensko-nemških kraljestev in dežel vtopilo. Visoka vlada tedaj, ki tako na tanko gleda, da ne bi deželni zbori od februarne ustave jim odmerjene kompetencije prekoračili in se zoper kak §. te ustave pregrešili, ako hoče le dosledna biti, nikakor trditi ne more, da kliče poslance naše v ustavni oži reichsrath, zakaj ta zbor, ako hoče biti „verfassungsmässiger, enger Reichsrath“, ne sme se spuščati v obranavo tistih imenitnih državopravnih reči, ktere mu vlada v obranavo predložiti namerava; kakor hitro se pa

Kakor malo sej je imel, vendar je dosti reči rešil ali pa vsaj sprožil.

1) Rešil je več prošenj in jih živo tudi vladi priporočal s temeljitimi razlogi.

2) Zastran nove postave za vojaščino je sklenil prošnjo do Njih Veličanstva cesarja poslati. Razložil je obširno, kako huda je ta postava za ljudstvo, posebno za kmetijstvo in obertnijstvo.

3) Na ravnost je poprašal vlado: ali jo je volja skerbeti, da se bo pri postavljanju v nove službe najpred gledalo na naše domače ljudi in pa na to, da bo vsak služabnik dobro znal naš slovenski jezik?

4) Razun enakih namer zastran šol bo po zborovem sklepu deželni odbor podal pravosodnjemu ministru posebno prošnjo, da naj se poskerbi, da se vsaj zapisniki, kedar se zaslišujejo v pravadah priče in v kazenskih rečeh zatoženi ali priče, ki samo slovenski znajo, potem prisegajo slovenskih ljudi vselej po slovenski pišejo. Odbor naj pripravi prihodnjemu zboru načrt, kako naj bi se ravnopravnost domačega jezika v šolah, uradnih in sodnih uresničila.

5) Volil bi bil potem za državni zbor po cesarjevi volji dotične poslance. Pa pri svoji skerblijivosti za blagor in samostojnost mile naše domovine pa za krepko, nerazcepljivo edinstvo celega cesarstva si je ponižno upal predložiti Njih Veličanstvu adresu ali prosilno pismo, v katerem je izrekel, da po njegovi previdnosti sedanje ministerstvo ne bode ohranilo edine in mogočne Avstrije, ako se cesarstvo razdeli na dva skorej samostojna kosova. Zavoljo te prošnje, ki jo je zbor še le komaj sklenil, je ministerstvo svetovalo, da naj se zbor razpusti. Enako se je zgodilo tudi na Moravskem pa na Českem ali Pemske.

Druzega delovanja deželnega zbora mi tu ni treba omenjati, ker vem, da je sleherni prepričan, da so njegovi narodni zastopniki v vsem zadostili našim zmernim tirjavam.

Narodne poslance bomo volili, to naj bo tedaj naš glas! Na g. Höfferna naj vendar

nikdo več ne misli, saj on nas tako v kratkem zapusti, kajti prestavljen je v novo službo na Dolenskem. Narodni poslanci le bodo zmiraj zvesto zastopali narodne pravice pa cele dežele korist. Le narodni poslanci se bodo zmiraj potegovali za domačo stvar, med tem ko naši nasprotniki le gledajo na svoj dobiček, na tuje dežele in nam nepravne razmere. Narodnih poslancev geslo ali besede so bile in zmiraj bodo: Vse za vero, cesarja in domovino!

Zato dragi meščani, volimo v lepi edinstvi s kranjskimi meščani tergovca pa posestnika Leopolda Jugovica. Res da imate mesti Loka pa Kranj še dosti drugih hrabrih mož, ki imajo vse sposobnosti krepko zastopati interese naših mest, pa saj veste, da le sloga jači — le edinstvo je močna; ako bi nekteri tega, drugi pa druzega moža volili, bi se glasovi razcepili in na zadnje bi bil izvoljen kak mož, s katerim bi zadovoljni ne bili ne mi ne oni. Tedaj le sloga velja! Nobeden naj se ne da pregovoriti, ne premotiti kakemu namazanemu jeziku naših sladkih nasprotnikov, ki so nam že mnogo-krat obetali zlate gradove, na zadnje pa še nam privoščili niso pripravnih hišic v naši domači deželi! Nobeden naj se ne da prestrašiti, ako mu ta ali uni žuga z gerdimi besedami; žalega se mu zavoljo tega nikoli ne bo nič storilo! Volilni red, ki so ga nam dali sami presvitle cesar, pravi v §. 39: Vsak volivec naj po svoji vesti voli; naj ne gleda ne na levo ne na desno, kajti le blagor naše domovine naj mu bo edino pravilo.

Cela Evropa gleda sedaj na kranjske volitve! Pokažimo ji, dragi meščani, da smo vredni ustavnega življenja! Pokažimo ji, da se dobro zavedamo svoje kervi, svoje narodnosti, da se dobro zavedamo, kaj da smo! Volimo tedaj v lepi spravi z našimi sosedi Kranjci g. Leopolda Jugovica, ktere ga kot sposobnega moža pa vnetega domoljuba priporoča nam narodni volilni odbor! Sloga! Sloga!

te obravnave loti, svoje ozke ustavne meje prekorači ter neha ustavni oži reichsrath biti. —

Iz vsega tega je, mislim, dosti jasno, da naši deželni zbori ne bodo zdaj svojih zastopnikov niti v širji niti v oži februarški tako imenovani ustavni reichsrath poslali, ampak v neko čisto novo skupščino, v nov reichsrath, kteri se nikakor ne more „verfassungsmässig“ imenovati, ampak on je in ostane „izreden“ — ausserordentlicher Reichsrath — naj bo to visokej vladi in nemškemu centralistom in dvalistom ljubo ali neljubo. Po tem takim, ako bi tudi veljalo, kar eni trdijo, da §. 15 februarne ustave deželni zborom adrese pred volitvijo poslancev v „ustavni“ reichsrath prepoveduje — kar pa ne velja, kakor sem zgorej dokazal — je zdaj vsa druga in nemili §. 15 zgubi tako rekoč vso svojo moč, ko ne volijo deželni zbori poslancev niti v širji niti v oži „ustavni“ reichsrath, ampak v neko izredno, čisto novo skupščino, ktera bo še le ukreniti skušala, kaj je storiti in kaj opustiti, da bi se poravnava dolgih neprijetnih narodnih zmešnjav avstrijskih, ktere nam in Avstriji že do kraja presedajo, pospešila — in kolikor je le mogoče, v kratkem času dokončala. Vstvarja se nova Avstrija na novej podlagi, da bi vendar enkrat svoj namen dosegla in vsem svojim narodom enako pravična in ljubeznjiva mati postala! Poskušalo se je leta in leta s februarno ustavo, ali ta poskušnja je celej Avstriji posebno pa nam Slovanom trnje mesto grozdja rodila. Februarna ustava, kakoršna je, ni bila za pripravno podlago spoznana. Zavrgli so jo Madjari vso, posebno pa njen za celo monarhijo namenjeni širji reichsrath popolnoma. Mi Slovenci pa tudi nočemo take, kakoršna je, Čehi in drugi Slovani tudi ne, Tiroljci in deloma tudi drugi Nemci ne, kajti tudi oni so začeli

spoznavati, da nas večidel le s praznimi žlicami pita, in tajiti ne morejo, da jim je le zato še dan danes ljuba in draga, ker tako silno po nemškem centralizmu diši; tudi visoka vlada sama spozna že neobhodno potrebo, to ustavo vso popraviti in prenarediti; zato bi rada zdaj, ko je že mnenje hrvaškega zbora o preuredbi Avstrije zaslišala, a mnenje in zahteve ogrskega zbora zaslišala in uslišala, tudi enako veljavni glas postavnih zastopnikov predlitavskih kraljestev in dežel zvedela, da bi potem vedela, kako se jej je ravnati. Že zdrava pamet nas uči, da deželni zbori pri tako imenitnih zadevah ne smejo molčati, marveč da imajo ne samo pravico, ampak tudi dolžnost govoriti in zahtevati ali vsaj v ponižnih adresah prositi vse to, kar jim gre po naravi in po postavi in visokej vladi svetovati vse, kar zase in za celo državo za dobro, koristno in potrebno spoznajo. Ta naravna pravica se deželnim zborom od nobene ustave celega sveta kratiti ne more, najmanj pa od take, ki je že zdavnej od velike večine avstrijskih narodov obsojena in zavržena, in ki zraven tega še sama pravi, da imajo deželni zbori pravico občne državne postave, kolikor domačo deželo zadevajo, reševati in, ako jih za neveljavne spoznajo, kaj boljšega nasvetovati. To naravno pravico je deželnim zborom sept. manifest potrdil in še bolj razširil odločivši, da se bo državopravno vprašanje le z udeležbo postavnih zastopnikov — deželnih zborov rešilo. Ta udeležba je neizrečeno imenitna, zakaj treba se bo pomeniti ne samo čez piškavo februarno ustavo, ampak med drugim tudi čez spravo z Ogri samo. Madjari sicer z g. Blagatinškom vred trdijo, da nimamo mi nobene pravice v te reči mešati se. Dobro, mi smo radi tiho, če bodo Madjari našim sorodnim prekolitavskim bratom popolnoma pravico in

Idrija. * (Mestnjani, volimo narodnega poslanca!) Jože, koga boš ti volil? Saj veš Janez, da bom tudi sedaj glasoval za narodnega moža, g. viteza Gariboldija. Sicer so mi nekteri nasprotniki našega narodnega, domačega življenja z vso silo hotli vsiliti znanega nemškutarčeka, jaz pa sem se možato ustavljal in jim naravnost rekel, da vse njih prismuknjene besede mene preverile ne bodo. Prepričan sem namreč, da le narodni naš poslanec vitez Garibaldi bo nas neomahljivo zastopal v deželni zboru. Saj smo vendar zadnjih šest let v taistem zboru imeli nemškutarja pa narodnega odpadnika, o katerem so nam večkrat pripovedovali, da razne razmere in potrebe našega mesta kakor tudi one cele krajnske dežele dobro pozna, — pa kaj nam je nemškutar pomagal?! Se ve da bi ga ne bili že popred volili, ko bi bili naprej vedeli, da bo rajnki naš zastopnik D., nekdanj vnet domoljub, tak figa-mož, da se nam bo popolnoma izneveril.

Jaz nemškutarjem in vsem mlačnežem, ki se nam sedaj ližejo, prav nič ne verjamem. Sedaj obetajo in obetajo, ker vedo, da je moč v naših rokah, da ne bodo v zboru nikoli sedeli, ako jih mi ne volimo. Kdo bi jim verjel, ako niso v svojem ponašanju stanovitni? Kdor se mi enkrat zlaže, kdor me je enkrat za nos vodil, tega prej petkrat od vseh strani ogledam, preden mu kako reč zaupam. Naš nekdanji poslanec D. je še celo v državnem zboru na Dunaju govoril zoper svoje rojake, in pred celim svetom černil mili naš jezik. Naj bi ga vendar enkrat kake „preklete grablje“ prebudile in mu pokazale, da tudi pri nas Idričanih kri ni voda.

Preteklih šest let se je v deželni zboru v našo največjo nejevoljnost pokazala večina naših nasprotnikov. Ona se ni nikoli goreče potegovala ne za korist ne za čast niti našega mesta niti naše premile domovine. Nemškutarska večina se je timveč le potegovala za tujce in tuje dežele; ona

ravnopravnost skazovali in ako ne bomo mi sami zavoljo te sprave kaj na škodi. Ali kakor nam kaže nova rekrutba in še marsikaj družega, bati se je, da se ne bi namesto zlatnega izreka svetlega cesarja: Vsi enaka bremena, vsi enake pravice! — začele žalostne besede uresničevati: Narod, ki ima manje pravice, naj pa v priboljšek toliko večje breme, toliko večjo butaro nosi. — Ravno zavoljo tega, da se takih v nebo vpajočih krivic ubranimo, nam je udeležba pri poravnavi narodnih in ustavnih zmešnjav tako neobhodno potrebna. Ta udeležba pa ne bi po naših mislih ni piškavega oreha vredna bila, ako bi naš deželni zbor le pravičico imel svojih šest poslancev v bečki zbor poslati, pa ne bi smel sam svojega mnenja o prihodnji uredbi Avstrije razodeti, politične in narodne pravice domače dežele zvesto braniti in zahtevati ali vsaj ponižno prositi, da mu se ne bi pravica odrekla; novi od ktere koli zbora storjeni ustavni načrt od svojega stališča preresetati, ga precej popolnoma sprejeti, ali pa še poprej popravo njegovo v tej ali drugej zadevi nasvetovati. Zakaj kaj pomaga kranjskemu deželni zboru in celej kranjske deželi, če svoje najboljše poslance v dunajski zbor pošlje, kaj nam to pomaga, če ti tam še tako lepo govoré in se goreče potezajo za tako prenarodbo Avstrije, ki bi bila vsem in tudi slov. narodu pravična, ako jih tam nadglasuje in terorizuje nam dobro znana nasprotna nemška večina v zboru, ki ima pravico za trdno veljavne sklepe delati, v ktere se ne bi potem deželni zbor nič več mešati in vtikati smel, ampak moral zadovoljen biti in vse za dobro vzeti, kar je tam na Dunaji nam Bog ve kakova večina skubala. Da! ako novo sklicani dunajski zbor res ne bo v smislu sept. manifesta in jan. patenta le posvetovalna skupščina, ampak za trdno skle-

je večidel tudi nasprotovala vsem še tako zmernim tirjatvam pravih, narodu zvestih zastopnikov. Ti narodni poslanci — in med njimi ni bil naš nekdanji izvoljenec D. — so se pogajali za naše mesto, oni so marsiktero prošnjo sprožili, med drugimi tudi to, naj vlada nikar ne proda tujcem mnogovrednega našega rudnika, ki jej vendar dosti dobička daje. Kdaj so se nemškutarji in njih pajdaši potegovali s svojo tako zelo hvalisano učenostjo za naše mesto? kdaj v nemških listih pisali o velikej škodi, ki bi jo Idrija terpela, ako bi rudnik tujcem v roke prišel? Naši narodnjaki so le nam na dobro delali, ako ravno niso svojega truda pri vsakej priliki razvpili. Naše domače „Novice“ so se potegovale za naš rudnik! Ravno ta list pa hrabri „Slovenec“ sta se borila zoper naše nasprotnike žive kot tiskane. Ona dva sta se potegovala za našo čast, za naše dežele dobro ime, ktere so nemškutarji po nemških židovskih časnikih čerčili in gerdili.

Kdo bi tedaj glasoval za kacega narodnega odpadnika? Ti se nikoli ne bodo potegovali za naše potrebe, ti nam ne bodo nikoli lajšali težke butare prevelikih davkov; ti nam ne bodo nikoli privoščili ne najmanjšega koščeka dobrega domačega kruha. Nekteri sicer pravijo (ker so jih zvičajne obljube naših nasprotnikov nekoliko premotile) saj se bodo sedaj nekdanji nemškutarji poboljšali. Saj nam obetajo vse dobro. Lepi dan se ne hvali pred nočjo! Ker so zadnjih šest let imeli dosti časa delati nam in našim rojakom na dobro, pa tega niso storili, jim nič ne verjamem. Sladke besede nas ne bodo preslepile!

Glejte, dragi meščani! zadnji naš narodni poslanec g. vitez Garibaldi, je v razpuščenem zboru zmiraj glasoval z drugimi narodnjaki. Gotovo bi bil pri vsakej priliki tudi čersto zastopal naše mesto, zboru razkazoval naše potrebe in priporočal zboru pa vladi, da nam težave zlajša.

Narodni poslanci so pa tudi v malo se-

pajoč zbor, nam prav lahko še tisto mrvico državopravne avtonomije, ki jo imamo, odvzame, še tiste politične in narodne pravice, ki so nam še ostale, zatore in našo deželo in ves naš slovenski narod, ki se je komaj rešil nemškega „bunda“, v novo izpečeno „Cislajtanijo“ bacne in gazi, po glavi tolče, a mi se še jokati ne bomo smeli! To bi bila svoboda, da Bog pomagaj! Potlej bi od rojstva svobode v Avstriji res veljal pregovor: parturiunt montes... To bi se reklo ne samo okt. diplomu, sept. manifest in januarski patent, ampak tudi februarško ustavo z nogami teptati! Kajti, ako hoče na novo sklicani dunajski zbor za trdno sklepajoča, od deželnih zborov popolnoma neodvisna skupščina postati, in z deželno avtonomijo, kakor se mu poljubi, postopati, mora poprej §. 38 deželnega reda iz Schmerlingove februarne ustave izpahnuti, ki ne pripušča, da bi se deželna ustava od kacega državnega zbora spreminjati smela, ampak izrečno pravi, da se deželna ustava le vpričo vsaj $\frac{3}{4}$ deželnih poslancev spremeniti zamore, ako vsaj $\frac{2}{3}$ nazočil v to privolite. — Poljaki se neki s tem tolažijo, da bodo v dunajskem zboru federalisti v večini, da se torej ni nam federalistom treba bati nadglasovanja in da se lahko brez straha in brez vseh pogojev v ta zbor podamo. — Ta federalistična večina je jako dvomljiva in negotova, bila bi morda čisto majhena in vlada bi jo tudi lahko v kratkem času v manjino spremenila. Pa če bi tudi naša večina zdatna in kompaktna bila, vendar nismo in ne moremo biti za to, da bi izredni državni zbor za trdno veljavne sklepe delal in manjšini pravico kratil, ker krivica ostane krivica in, kar sebi ne želimo, to tudi političnim nasprotnikom našim ne privoščimo. — Od druge strani nas pa Nemci tolažijo, da se nam ni nič treba Cislajtanije bati,

jah kaj veliko storili za celo deželo. Se ve da so sedaj le skerbili bolj za občno dobro, poslušali bi pa bili gotovo vse potrebe posameznih krajev in mest, njih potrebe preiskovali in prevdarjali pa skušali vsem pomagati. Njim — narodnim možem znamo popolnoma zaupati, kajti njih serce bije za narodno blagostanje. Njih — narodnih poslancev — ne vodi nikakoršna sebičnost, vodilo jim je le: Vse za vero, cesarja in domovino!

Tu ne bom razkladal, kaj da je zadnji kratki deželni zbor, v katerem nas je zastopal naš izvoljenec vitez Garibaldi, dogljal. Iz „Novic“, iz „Slovenca“ je lahko vsak pravično sodil o velikih zaslugah narodnih poslancev. Glejte, še celo to, kar je deželni odboru naročil, kar so narodni poslanci po interpelacijah sprožili, nam je veliko hasnilo; vsaj nam obeta obilno korist. Sleherni je gotovo že slišal o zadnjem razglasu našega namestnika barona Bacha. Nove okrajne sodnike opominja na važnost njih službe. Priporoča njih skerbi posebno niže šole. Z ljudstvom in srenjami naj se bolj ko mogoče ustmeno porazumevajo. Nazadnje pa pravi: „Gledé na jezik naj se bolj ko mogoče vstreza slovenskemu ljudstvu. Ustmeno naj se ž njim le poravnava v njegovem jeziku. Slovenske vloge naj se rešujejo v slovenskem jeziku. Pozivi naj se slovenskemu narodu le pošiljajo na tiskanih slovenskih listih. Zapisniki slovenskih strank naj se kolikor mogoče slovenski pišejo.“ Nam prirojene pravice nam namestnik bar. Bach očitno priznava. Že nekdanj, ne samo od znane prošnje slovenskega naroda do ministra Šmerlinga, bi Nemci in Nemconci ne bili smeli nam kratiti prirojenih pravic. To pismo z dobrimi nameni nam je tudi zadnji razpuščen zbor sprožil; narodni zastopniki so bili z nova povzdignili glas za narodove pravice, cesarski namestnik se ve da jih tu le deloma priznava, kajti tiste narodnemu napredku nesrečne besede: kolikor mogoče, kolikor se

ampak še le Boga zahvaliti, ako se iz predlitavskih dežel s pomočjo ožega reichsratha srečno izleže. Saj se ne bo v njej za Nemce kaka posebna klobasa pekla, ampak delale se bodo za vse enake, času primerne postave; zahtevale se bodo in zadobile za Cislajtanijo od vlade imenitne, ogerskim popolnoma enake politične pravice in svobode, kterih se bodo vsi predlitavski Slovani ravno tako ko Nemci udeleževali; ako smo prijatelji napredka in svoje lastne sreče, trdijo oni, da moramo pustiti svoje „unzulässige“ in „unausführbare Sonderstellungen“ itd. — To vse, dragi moji Nemci! so prazne čenčarije, — lepa hvala vam torej za vse te — danaeske darove! Čujte. Ako se pod eno streho skupaj ovce in volkovi nahajajo, povejte nam, kaj pomaga ovčicam, naj je štala še tako lepa, prostorna, svetla in iz najdražjega marmorja sezidana, ako ni tako pregrajena, da grabeljivi volkovi ovčice daviti ne morejo? Lepota poslopja, naj je še tako velika, jih vendar gotove smrti rešiti ne more. Tako tudi nam Slovanom nič ne pomagajo vse tiste imenitne politične svobode in pravice, s kterimi nas k sebi v Cislajtanijo vabite, ker poznamo vašo naravo in vemo, kaj namerjate. Prav je sicer in potrebno, da naše skupno poslopje — Avstrija — postane lepo, svetlo in prostorno, ali ono mora tako predelano in pregrajeno biti, da ne bo mogel v njem več volk ovac daviti, kedar se mu zljubi, to je, da ne bo en narod drugemu podvržen, ampak da bo vsak narod v domaćih, posebno v narodnih zadevah avtonomen in od nikogar družega, ko od same vlade odvisen in sicer od take vlade, ktera mora biti nam Slovincem slovenska ravno tako, kakor je Nemcem nemška.

(Dalje pride.)

da itd. (thunlichst, möglichst, nach Thunlichkeit —) se z nova nahajajo v omejenem razglasu. Zopet je vse prepuščeno uradnikom, kajti naši ljudje se ne prepirajo radi z njimi, če se jim prav narodne pravice kratijo.

Kteri koli je imenik novih predstojnikov bolj natanko opazoval, bo tudi precej presodil, da tu z nova obljubljena ravnopravnost nam ne bo dosti koristila. Narodni naši poslanci so vse določno tirjali, ker poznajo potrebe in debele žulje ubožnega našega naroda, oni niso nikoli in nikoder postavili tistih nesrečnih: ako, če, kolikor itd., ker dobro vedó, da spoštena volja in stanovitnost vse njih tirjatve popolnoma lahko spolnite. — Boljše prihodnosti se znamo nadjati le od naših narodnjakov; zato volimo narodne poslance. Ti nam ne bodo samo obetali, ti bodo tudi neutrudljivo delali za nas, svoje rojake. Zato naj se nobeden ne da oplašiti, ako mu vladni in nevladni ljudje črnijo naše narodne moške! Složno in v lepej edinosti stojmo vsi za narodnega g. viteza Gariboldija. Naše staro slavno mesto naj ostane slovensko, naj voli narodnega g. Gariboldija! Pred enim mesecem smo čitavnico odperli, kjer se prav po domače razveseljujemo; ali bi bilo dosledno, ali bi bilo prav, ko bi kdo za tujca ali odpadnika glasoval?

Tedaj složno: Garibaldi je naš izvoljenec! (To naj bi tudi Tržičani kaj preudarili! Vr.)

Iz radoljske okolice (Volitve izbiralcev.) Kljub temu, da se sedanje volitve izbiralcev posameznih srenj pri tukajšnjem uradu vršijo, volijo sploh vse srenje svoje najbolj značajne moške za izbiralce, ki nam bodo 26. t. m. zopet rodoljubnega g. Lovro Pintarja za zastopnika v deželnem zboru izvolili. Druga zмага, ako Bog da, bode pri nas še sijajniša, kot je bila prva. Dva listični zmaj si je pri teh volitvah res marsiktero stuhtal, da bi sebi enake žverge za izbiralce pridobil in na to vižo narodne nasprotnike nam v deželni zbor vrnil. Bila je pa tudi ta volitev zlasti pri nas kaj dvoumno oklicana, kar bi se posebno pri tako važni reči nikdar zgoditi ne smelo. Še sam srenjski predstojnik bi ne bil vedel, pri čem da je, ako bi se mu od druge strani vse bolj natanko razjasnilo ne bilo. Tudi je pri nas sedaj pri teh volitvah ves drug red, kot je bil pri prvih. Prej so volili duhovni in učitelji prvi, sedaj volijo zadnji; to pa le iz tega namena, da bi njih glasovanje liberalni stranki nič škodovati ne moglo.

Najhujši trn našemu okrajnemu predstojniku g. W. . . . chu pri teh volitvah so ravno naši rodoljubni gg. duhovniki in učitelji, ki se brez izjeme vsi volitev vdeležujejo. Pa pri vsem tem, akoravno so pri volitvah „zum Katzentischl“ odločeni, gre to delo kaj izversto izpod rok. Posebno pomenljiv dan za grajsko, gorjansko in otoško srenjo je bil pretekli petek (15. t. m.); volile namreč so ta dan omenjene srenje svoje izbiralce.

Pri vseh treh volitvah je bil gosp. okrajni predstojnik neizrečeno razkačen, ker se niso po njegovi volji in želji vršile. — Posebno pa je še pihal pri volitvi naše srenje, h kateri se je, če se ne motim, 41 volilcev zbralo in ki so svoje prve korenjake enoglasno volili, le osem drugih je dobilo vsak 1 glas, vse druge pa g. F. K. T., g. f. Fr. J. in posestniki N. J., A. P. in J. V.) Prej pa še, ko se volitev dokonča, se nek učitelj z nekim častitljivim starčekom nekoliko na tihem pogovarja, vendar tako da se nič zoper postavu zgodilo ni. Ravno to pa je picilo omenjenega velikaša kakor sršen tako hudo, da ni mogel več svojega srda brzdati. Precej dolgo se je jezil v nemščini nad učiteljem, toda učitelj se za to še zmenil ni. To, kaj ne, je spet kaj lepo? — Slava vsem volilecem! To je lepo in Gorenjcev vredno!

Iz Ribnice. T. C. (Srčnost velja!) Volitev poslancev je pred durmi. Že 26. t. m. imamo prvo voliti. Laščani. Ribničani in kar vas je Kočevarjev pametnih, previdnih in stanovitnega značaja, kaj ne, da ostanemo mož-beseda in volimo spet vse poprejšnje poslance: Luka Svetca, Petra Kozlerja in Francéta Sovana? Ti so naši možje, naši pravi zastopniki, ki poznajo naše potrebe in so tudi v resnici pripravljeni nam pomagati, kar so že večkrat v djanju pokazali. Ne dajmo se motiti in v kake zanjke vjeti. Poštenost najdalje trpi! Tako bodo gotovo povsod na Kranjskem ravnali in kakor beremo po časnikih tudi na Českem in Moravskem — kaka sramota bi bila za nas, če bi se le mi, kar Bog ne daj! nasprotnikom našim premotiti dali in bi ne ostali mož — beseda! Cesar hočejo nas, ljudstvo, še enkrat zaslišati, ne pa uradnikov ali peomtarjev, zatorej pojdemo vsi od kraja in brez strahu k volitvi in volimo zgoraj imenovane možje. To tirja od nas čast, poštenje in dolžnost!

Iz Kočevskega dne 18. marca. * (Volitev.) Dne 16. tega meseca je bila volitev volilcev pri okrajni gosposki v mestu. Da se je tako storilo in ne kakor poprej, to pač ne zavoljo tega, da denarnici, v katero plačuje ljudstvo, novih stroškov ne prizadenejo (kdo je neki pot ljudem plačal, kakor le zopet sami?), ampak tiček tiči v drugem grmu. Hoteli so menda le prve volilce oddaljiti od „črnih“, da si jih morejo potem bolj „obdelovati.“ Ker je prišlo iz daljnih krajev premalo mož, odpravili so jih v sveti jezi grozé, da če, uradniki k njim pridejo, morali bodo oni vse plačati in sicer „ein Heidengeld.“ Kaka ljubezen do ljudstva! Pri volitvi poslancev 26. jan. je bilo vse bolj nepristransko in prikladno, ali 16. marca pri volitvi volilcev bilo je vse drugačno. „Dež. zbor kranjski je izrekel, da cesar nima pravice pogajati se z Madjari, ali hočete zopet tako voliti, da bode zbor zopet razpuščen in da ne bode potem nikdar ne konca ne kraja“ itd. itd. Tako se je modrovalo 16. marca. Ker si ne moremo misliti, da se ni brala adresa in da bi se ne razumela, moramo se očitno ustavljati temu, da se jasnim besedam kranjskega zbora adrese tako krivi in sovražni pomeni podtikajo. Posebno prišli duhovni nekemu gospodu niso bili nič po godu, nekako pisano se je gledalo, ako je kdo imenoval kacega duhovna. Še clo to smo zapazili, da se je z očmi prav umetno agitiralo; slišali smo s hudičem ropotati, da „žugati celó z „ins Loch stecken“ (z zaporom)! Ker je pa menda vsega tega še premalo, našuntali so rogovileži Kočevarje na Českem bivajoče, da so poslali tiskano pismo do svojih rojakov, v katerem vrlega Luka Svetca „Wahl-Hausirer“ psujejo, kteremu naj „duri pokažejo.“ Podpisanim 13 kočevskim kupcem in barantačem ni zameriti toliko, ker so mnogo let oddaljeni od domovine in torej ne poznajo sedanjih razmer pri nas; zamerimo pa rogoviležem, ker jim ni zadosti, da domá dražijo Kočevarje zoper Slovence, in s takimi nesramnimi sporočili še drugod živeče rojake podpihujejo in hujskajo. Med Kočevarji in Slovenci ni nobenih narodnih prepиров, za Slovence je dobro, da zna nemški, pa tudi za Kočevarja, da zna slovenski, kajti slaba kupčija zunaj dežele sili jih če dalje več domá ostajati in občeovati in kupčevati s sosedi, ki so Slovenci. In kaj bi Kočevarji tako tiščali v Nemčijo, kaj hočejo mar nazaj v nemški „Vaterland?“ Kočevarji kupčujejo s Slovenci, živijo med njimi, oni so Kranjci in Kranjska je njih „Vaterland“. S Slovenci naj delajo vzajemno! G. Svetec nikdar ni sramote delal Kočevarjem, tudi nikdar ne teptal nemškega jezika, kakor je teptal „der unpartheiische“ g. Kromer svoj lastni materni jezik, ter mu še toliko ni privoščil, da bi se v njem tiskali štenografski zapisniki. Res, da se g. Svetec „neutrudljivo“ poteza za obveljavo slov. jezika. Š tem pa tirja le, kar Slovincem,

ki smo tudi na Kranjskem domá, gré pred Bogom in cesarjem. Kaka krivica se tedaj godi Kočevarjem in nemškemu jeziku, če se tirja, naj se v šolah v obeh deželnih jezikih uči, naj bode Kočevsko nemško, naj pri sodnih izprašuje Slovence po slovensko, Kočevarja po nemško in ravno tako tudi zapisujejo? Kakor „neutrudljivo“ se g. Svetec poteza za slov. jezik, ravno tako neutrudljivo se je poganjal tudi za zmanjšanje davkov, tega naj ne pozabijo Kočevarji! Mesto ga je za častnega mestjana izvolilo in s tem pokazalo, da ga bolj pozná in čisla, kakor tista stranka, ki sedaj po onih 13 podpisanih šunta in rogovili. Kočevarji, ostanite dosledni. Iz vsega tega vidimo, da se hudo, hudo nasprotuje našim poslancem. V Vaših rokah, ljubi Ribničani in Laščani, je tedaj, ali bota gg. Svetec in Peter Kozler sedela v deželnem zboru. Kakor skala stojte za oba, sramota bi bila, ako pri drugi volitvi ne ostanete mož-beseda. Kranjski deželni zbor se je možko obnašal, prosil je presvitlega cesarja, naj se na Dunaju nič ne sklepa o deželi kranjski brez privoljenja njenih zastopnikov. Prepričan je bil, da je cela kranjska dežela enacih misli, zato se ni dal ustrašiti kakor poljski, ampak neprestrašeno je ostal pri svoji gotovo pravični prošnji. Cesar Vas le vpraša, ali ste res tudi Vi tacihi misli. Pokažite, da ste! — Vi pa Dražani, Osilničarji, Kosteljčani in Banjaločani, ki se v Vaših žilah pretaka ista korenjaška kri, sežite svojim bratom iz Ribnice in Laš v roke in volite enoglasno! Vaši prededji so marsiktere napade silnega Turka odbili, odbite sedaj vse sladke in nesladke besede in obljube od sebe in volite, kakor Ribničani in Laščani. Prosta je volitev, ne bojte se nobenega žuganja! Ako sedaj po neslogi padete, zastoj bode Vaše tugovanje potem! Vaše geslo naj bode: „Vse za vero, cesarja in domovino, sovražnikom, nasprotnikom pa — ne vdajmo se!“

Trojedina kraljevina.

Iz Karlovca 17. marca. — ?! — Hrvaške zadeve. Kranjci, zdaj vam velja mož — beseda biti! Drobtičice.) Že dolgo nameravam, da Vam lanskega leta začeto dopisovanje nastavim, ali med premišljevanjem dotičnega predmeta, o katerem bi človek spregovoriti imel, tako se na Hrvaškem stvar hitro v svojej bitnosti in originalnosti spreminja, da za nekaj minut prve obliki popolnoma protivna postane. Dokler bi bela vrana do Vašega okna iz Hrvaškega letela, spremenila bi se v črno! Logike naši nekdanj slavni možaki kar nič v svojem postopanju nimajo; oni so večidel utrakvist, ki imajo mah za ušesi; — „ubi bene, ibi patria“ — to jim je v želodcu zapisano! Nesrečno hegemonijo čutimo na Hrvaškem malo manj, kakor bratje nam Bošnjaci turške zapovedi. Kdo bi si bil n. pr. pred nekaj dnevi mislil, da bode mož (pl. J. K. S.), ki je v zagrebške skupščini po mizi tolkel in po cesarskem vojnem patentu nemilo udrihal, ki ima za izdajalca domovine vsacega proglasil, kateri bi z Madjaroni le količkaj držal. — kdo bi bil, pravim, mislil, da bode tak človek čez noč protivnih misli in protivnega značaja postal?! Kdo bi se bil drznil reči, da bode ravno tisti gospod „komisár“, ki bo vse pod njegovo županijo spodajoče municipije prisilil, da se brez pomisleka in brez vsakega odlašanja podvržejo od dež. zbora nepoterpenej zapovedi?! Kdor bi bil poprej tako mislil, bil bi „hulja“ nepoštenjak, brez značajnik itd., in vendar je danes tako! Vojni patent, proti kteremu so se Hrvatje v početku toliko upirali, proglašen je bil najpoprej v zagrebške, potem pa tudi večidel po drugih županijah. Kaj pa da se naš prelojalni karlovški načelnik tudi

Ptuje dežele.

kar nič ni tej zapovedi upiral, čeravno mu je mestno starešinstvo lepo mirovino (penzijo) ponujalo in se mož že v tretjo sivo dobo človečnosti prišteva, kteremu bi se boljše prilagalo pri toplej peči in pri dobrem vinu sedeti, kakor opravljati tako težko službo na stare njegove dni. Ali čast, pa tudi zlati bliščeči se križci, ki se dandanes v obilnej meri šivajo na vetrnaste plajšče in suknje, odpeljejo marsikterege, ki nima ravno tako črnega obraza, na krivo, za revni narod pogubno pot. Edini Vukotinović, križevski župan, ostal je veren svojemu narodu, pa je pokazal, da zna tudi v najvišjih časih biti značajan. Zahvalil se je namreč svoje službi. Njega je tudi posnemal celi križevski magistrat, le en sam kruhoborec se je med križevskimi poštenjaci našel, kteremu je mošnja mileja od narodnosti in pravice. Take dogodbe vzrokujejo nam raznovrstna premišljevanja. Kaj bo, kako se bo ta reč končala, vprašuje se od vseh strani. Hrvatje so pri vsacej priložnosti pokazovali, da jim je resno mar za obstanek Avstrije; temu porok je njihova vroča kri, ki je curkoma tekla za prejasnega kralja in splošno domovino. Pobledel bi gotovo obraz pokojnih hrvaških junakov, ko bi videti morali, kake so njihovi nasledniki! Zrinjskova se je roka gotovo v mrzlem grobu stresla nad takim položajem trojedine kraljevine. Da imajo take nemile dogodbe tudi za nas Slovence dosti pogubnega vpliva, kdo bo to tajil? Mi Slovenci imamo edino nado pri bratih Hrvatih, edina politična zveza z njimi zamogla bi nas rešiti trdih okovov absolutizma; ali če se z njimi tako terdó ravna, kako se bode z nami, ki smo dozdej konstitucijo le na popirju imeli! Ali se je nadjati pri taci okolišnih boljših časov? Nikakor ne! — Politično ponašanje vrlih Kranjcev odmeva glasno po hrvaških pokrajinah; poštene domoljubi želé jim najboljšega uspeha pa tudi pričakujejo, da bodejo pri drugej volitvi pokazali, kaj in kakošen je značaj slovanski. Kranjci, ne vdajte se; ne bodite več „podlaga ptujčevje peti!“ Stojte čvrsto kakor falanga! Pri volitvi za Dunaj delajte le z umom, na želodec popolnoma pozabite; saj bi nam tudi za ta slučaj veljala narodna poslovice, ki pravi: „Kdor hoče iti na Dunaj, mora pustiti treh zunaj“. Bodite previdni in modri, pa se spomnite, da, kogar kača enkrat vgrizne, se zvite vrvi boji. Ne glejte na tiste nadri-možake, ki vodo z rešetom zajemajo, kravo s svedrom deró, gobe žanjejo, korenje pilijo in polže streljajo! Saj mislim, da me razumite! — Zdaj pa še nekaj malih novic. V Zagrebu se sestajajo narodni poslanci, ki se dogovarjajo o promenjenjej situaciji hrvaške politike. Sicer nam ni obširnejše o teh razgovorih znano, mislimo pa, da nam nič kaj posebno pomagali ne bodo. Če nam že naše glavne skupščine, ki so dozdej bile jedro hrvaške ustave, ne morejo pomagati, javaljne nam bodejo taci in enaci „razgovori“. — Da nas je škof Strossmayer, ki se je sicer že vrnil v svojo škofijo, v najpogubnejših časih zapustil ter se podal v Italijo, o tem se marsikaj pogo-varja, ali nič ne piše. Zatorej ne čudite se, da tudi jaz o tem molčim. — Udmanič, zloglasni razbojnik, spustil je svojo črno dušo iz nepoštenega telesa. Pravijo, da se njegova biografija s podobo v Zagrebu že tiska ter da jo bomo kmalo v knjižici mogli vvrstiti med naše „slavne možake“. — Tukajšnji Slovenci, pa tudi Hrvatje, smo se močno začudili, opazivši podpisane v dveh poslednjih „Novicah“ drugega vrednika, posebno zato, ker ni g. dr. Bleiweis o odstopu vredništva ni besedice v svojem listu črhnil. J povejte nam no kaj o tej stvari. Saj je zanimiva!

Prusija. Posebno pomenljiva resnica za nas je ta, da ste Pruska pa Parska med seboj sklenile zvezo k obrani in ohrani in se zavezale ena drugej o času kake vojske pomagati. Parska vojska se postavi pod prusko poveljstvo. Avstrija tedaj nima in ne more zdaj nobenega zaveznika med Nemci iskati!

Francoskega. Slavni Thiers je spet govoril, lepo in dolgo, sila dolgo, cele 3 $\frac{1}{2}$ ure, je govoril o zunanjih zadevah in marsikaj lepega in točnega povedal, zlasti zoper Napoleonovo politiko, ki naj nikar več napčnega koraka ne stori, sicer bi prepozno bilo, pa tudi za Avstrijo je govoril in njen obstanek, — kar pa o ravnotežju, o narodnostih in Nemcih sploh pravi, ni več za nas in za današnje čase in je deloma tudi napčno in krivo. — Vlada tudi zoper Pruse nekaj kuha!

Rusija. Vlada misli katoliški cerkvi na Ruskem dati sinodalno ustavo.

Turčija. Vlada se še vedno upira, da bi Kandijotom kaj dovolila. Čemo videti! — Laško brodovje je dobilo ravno kar povelje, da naj odrine v jutrovo morje. Tudi Rus ne bo držal križem rok! Kandijotje se dobro branijo.

Angleška. Vlada je zdaj v velikih zadregah zastran „Reform-Bille“, in — Fenijancev, ki zdaj celo ameriškega prvose-dnika Johnsona silijo, naj jih kako zoper Angleže podpira. Oblaki se kupičijo!

Razne novice.

*** Iz Ljubljane: (Nemškutarska brošura.) „Kranjci pazite“, tako je napisana slovenski pisana nemškutarska brošura, o kateri sem že zadnjič govoril. Sirovo udrihanje po častitej duhovščini in lažljivo obrekanje bivših narodnih poslancev je glavni zadržaj te mazarije. Poštenih naših kmečkih volilcev gotovo ne bode motila ta Dežmanovska pisarija! Težko da bi se vjelo kaj tičkov na ta brgon!

*** (Kočevarji na Českem.) Celo nekteri Kočevarji, ki so naseljeni na Českem, začeli so rogoviliti in poslali poziv svojim rojakom na Kranjsko, naj si izvolijo nemške zastopnike. Prav sirovo govori ta poziv posebno o slovenskem domoljubu Svetcu, kterega so Kočevarji skupaj s Slovenci vže dvakrat volili za svojega zastopnika. Tudi zdaj se nadjamo, da bodo ovrgli sirovo rogoviljenje nekterih, ki v daljavi bivajoči ne poznajo naših razmer. Slovenci bodo gotovo vedno pravični zahtevam Kočevarjev in jih ne bodo nikdar zatirali.

*** (Nemška netrpnost.) Bivšemu deželnemu poslancu dr. Klun-u, ki je profesor na dunajski kupčijski akademiji, je ravnateljstvo te akademije naznanilo, da, ako zopet prevzame mandat za deželni zbor kranjski, je to toliko, kakor da se odpove službi. Celo „Tagespost“ pravi, da je to velika netrpnost ali intolrancija! G. dr. Klun pa vse eno ne misli odstopiti zaradi tega od kandidature, kar v prav lepem listu razglasa. Slava mu!

*** (Dramatiško društvo.) Začasni odbor je sprejel potrjena pravila, vendar bode še treba jih nekoliko popraviti. Kakor hitro bode vse v redu, razglasi se poziv na vse rodoljube, da pristopijo k temu društvu.

*** (Baron Bach.) V saboto 16. t. m. podal se je naš deželni namestnik g. baron Bach z brzovlakom na Dunaj. Pokaj in zakaj, ni znano. Vgibljejo se vsakovrstne reči!

* Gosp. Janez Jesenko, rojen Kranjec, je imenovan za pravega profesorja na c. kr. viši gimnaziji v Trstu.

* Letos se nabirajo vojaški novinci ali rekruti od 18. marca do 30. aprila.

* Mehikanska cesarica Karolina neki zopet boleha.

* Na Dunaju so prišli ob dragoceni zemljovid „romanske knežije, ki je 200.000 gld. veljal. Kako se je to zgoditi moglo, vprašuje se zdaj vse. „Wanderer“ k tej čudnej novici šaljivo pristavlja, da se za ministre pač bolje skrbi, da, če bi se tudi imel, „original“ zgubiti, imamo brž „kópijo“ pri rokah, kar pa pri onem zemljovidu ni!

* („Danica“ — prerokinja.) Matikar: Povej mi prijatelj, kaj je tisti „dvalizún“, od kterega sem večkrat bral v časnikih?

Stergar. „Dvalizem“, ali kakor ti praviš, „dvalizún“, ni nič, ker ga še ni, vendar bi ga pa nekteri radi izlegli.

Matikar. Kje?

Stergar. V reki Litavi.

Matikar. Kakošna je ta pošast in komu nevarna?

Stergar. To ti je novega plemena krokodil z dvema glavama; kadar bi se zredil, preselil bi se v Donavo, bi po nji gori in doli plaval, tudi po Savi in Dravi, in po vsaki strani reke bi z eno glavo — Slovane zohal, na zadnje pa Avstrijo pohrustal! (Cf. „Dan.“ 1866. l. 4. svečana.)

* „Klagenfurterer“ dopisnik iz Ljubljane, kterega bralci naši že dobro poznajo, ima zmiraj nad čim godrnjati. Do zdaj se ve da mu niso bili po volji Slovenci in njihovi prvaki, kterim je vedno kaj očital in zabavljal, posebno pa so mu bili hud trn v peti narodni volilni odbor in narodni poslanci, — ali čujte, zdaj mu pa tudi že več ne dopadajo Nemci in nemškutarski „Wahlcomité“, o kterem v zadnjem dopisu pravi, da bi se mu boljše prilagalo ime. „Centrifugalwahlcomité“; o Nemcih ali bolje nemškutarih pa pravi, da hoče vsak izmed njih kandidovati in da discipline kar nič ne poznajo! Jojme, tako se Nemci po svetu hvalijo! To spada tudi, kaj ne g. Korl Dežman, k značajnosti, in je kakor vi imenujete, „karakter- in würdevoll“?! Spomnite se vendar nemškega pregovora, ki pravi: „Vom Irrthum zur Wahrheit reisen, das thun die Weisen; im Irrthum verharren, das thun die — Narren!“

Gospodom volivcem v Ljubljani!

Upravno svétništvo dunajske trgovske akademije mi je naznanilo 13. sušca tekočega leta, da bi mu to veljalo za odpoved moje službe, ako sprejemem poslanstvo v Kranjskem deželnem zboru.

Vsled tega primerljeja se mi potrebno zdi, gospodom volivcem v deželnem glavnem mestu Ljubljani naznaniti, ako me v Kranjski deželni zbor zopet izvolijo, da mi bode to le porok njihovega stanovitega zaupanja do mene, in da torej volitev gotovo in po vsaki ceni sprejemem. Dostojnost, h kateri me zaupnost mojih somestnjanov kliče, mi velja za največjo čast. V prid in blagor domovini naj je voljan vsak rojak, ako je treba, tudi več položiti na darilnik ljubljene očetnjave, kakor pa je kaka „služba!“ Le z darežljivostjo poterjujemo svoje glasilo:

„Vse za Boga, cesarja in domovino!“

Na Dunaju, 17. sušca 1867.

Profesor dr. Klun,
mestnjani Ljubljanski.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Gosp. Leskovar Jož. je dobil faro Švabek. Gg. kaplani so prestavljeni: Luj Frid. pride v St. Mihel pri Wolfsbergu. — Blaž Jož. v Stari dvor, Sengthaler Jan. pa v Trebnju. Ljubljanska škof.: Umrl je g. Ant. Kašman, duh. v pokoju. R. I. P.!

Lavantinska škof.: G. Martin Satler je postavljen za proviz. v Vuharjih, g. Jož. Zadravec za kapl. pri sv. Lorencu v puščavi, g. Jož. Kukovec za kapl. pri sv. Križu pri Ljutomeru, g. Mat. Krtna v Vitanjah, g. Vinc. Kolar v Pilštangu in g. Melb. Golčnik v Rušah. — Umrl je g. Fr. Žličar, kpl. braslovški. R. I. P.!

Izvirni telegram „Slovenca“.

Praga 22. marca 1867: Volitve izpadajo izvrstno. Vsi poprejšni poslanci kmečkih občin so zopet izvoljeni, in sicer povsod enoglasno, razun nekterih namešanih okrajev. Slava!

Dunajska borsa 22. marca 1867.

5% metalike	58.80
5% nacional	70.—
1860 derž. posoj	85.70
Bankine akcije	730.—
Kreditne	183.50
London	129.20
Novi zlati	6.08
Srebro	126.25

Zavolj Marijnega praznika v pondeljek pride „Slovenec“ danes ob enem tudi za terek na svitlo, prihodnji pa v četrtek.